

לה:

עין משפט  
גד מצודה

ב א מיי פכז סגל  
מלה וזה ה' ח סגב  
עשן ד' טעשע ח' ח' ס' ח'  
ק' ע' י'  
בא ב מיי ס' ה' י'  
סגב ס' טו' ח' ס' ח'  
ק' ו' טו' ח' ס' ח' ח'  
ע' טו':  
בב ג מיי פ' ס' ח' סגל  
ש' ח' ח' ו' סגב  
עשן פ' טעשע ח' ח' ס' ח'  
טו' ע' י':

גהרות הב"ח  
(ה) תיב' ד' ח' אגרה ק'  
ד' ח' אגרה פ' ח' ד' ח' ח'

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) לעיל יג' (ו) וס"ג,  
(ב) וקמן יג' (א) (ג) יג'  
בבא מציעא (ד) (ה) וקמן יג',  
(ו) ע"פ פ"ט (א) יג' פ',  
ר"ל (ג) יג' כ' ר"ל.

רבינו חננאל

אגביה הלוה מדעתו  
ומכרה למלוה פליגי בה  
רב אחא ורבינא וקיימא  
לן הלכה כרבי המיקל  
הכל לא מיהדר. זה  
ששמוה לו סמיכתא אכיל  
הפירות (א) רבא אמר  
מכר מטיא אדרכתא ליהודי.  
סדר הדין מציא מלוה  
שטרו כביד ומקיימי  
ומחייבין הלוה לפגוע לא  
פרע קורעין שטר חוב  
וכותבין למלוה אדרכתא  
על נכסי הלוה ומכריזין  
ואחרי ההכרזה שמינן נכסי  
הלוה ומחליטין למלוה  
לא מצא נכסין בני חורין  
כותבין לו טירפא ואחרי  
שיטרי קורעין הטרפא  
וכותבין לו אדרכתא על  
הנכסין הללו ואחר כך  
קורעין אדרכתא וכותבין  
לו שפוטא על שדה זו  
ומחליטין אותה למלוה.  
אבי אמר בחתימת העדים  
על האדרכתא פירי זכא  
המלוה כשדור. רבא אמר  
מכר שלמו (אדרכתא)  
בבא מציעא (א) וקיימי כרבא.  
פ"ט השוכר פ"ט  
והשאלה לאחר ומתה  
כדרכה ישבע השוכר  
שפתה כדרכה והשואל  
משלם לשוכר. אוקמה ר'  
אבי וקמן דף פ' וס' בשנתנו  
לו הבעלים רשות כגון  
שאמר לו לדעתו כלום.  
אם רצונו להשאלה לי  
הרשות בידו. עכשיו א'  
ראה אותה השוכר שפתה  
ברשות השואל כדרכה  
ישבע ויטרו. וישלם  
השואל לשוכר. אמר ר'  
זיאת פעמים משלמים  
הבעלים כהה פרות לשוכר  
כי ודברים שפיקין הן.  
אמר ר' ירמיה פעמים  
השוכר והשואל שניהן  
בחסותא פעמים שניהן  
באש. פעמים שהשוכר  
בחסותא והשואל באש.  
פעמים שהשואל בחסותא  
והשוכר באש. תפיס חיי  
כללא בידך כפירות סמין  
באש. אין שם פירות  
מפון אלא ביטוי פתיים  
כלומר נשבע בשקר על  
רב שאין לו כוונת  
סמון חייב חסותא וקיימא  
לן שימ' חגב נשבע  
על הכל. שואל השלם  
את הכל חרין סמחה  
מחמת מלאכה. נישא  
שכר והשוכר נשבעין על  
השכורה ועל השכורה ועל  
המחה ומשלמין הגניבה  
והאבדיה וכבר פירשנו.  
שניהן בחסותא (ג) כגון  
שפתה סממת מלאכה  
התרוויחו שטרין ולשלם  
וכחשו ועשבעו שפוטא  
אין אחר מותן נהנה  
לפיכך שניהן בחסותא.

אגביה איהו כחובו. לעיל מיהדר גבי שומא כלומר אם לא שמוה  
ב"ד למלוה על כרחו של ליה וקס ליה מעלמו ולא הערימו לדין  
ואמר לו טול קרקע זה בחובך: מאימתי אוכל פירות. מי ששמו  
לו ב"ד קרקע בחובו מאימתי היא קטייה לו לאכול פירות: אדרכסא.  
לאחר תשעים יום שפסק הדין  
לדמרינן אדרכסא (דף טו.) דב"ד כותבין  
לדרכתא שטר פסק דין אונכסי ליה  
שכל מקום שימלאם משלו יקחם  
ומסרינן לו השטר: עדיו בחסותא.  
מיום שנחתם שטר האדרכתא ב"ד  
אע"פ שלא נא ליה: מי שלמו ימי  
אכרופא. אע"פ שגאה אדרכתא ליה  
ולא מלא נכסין ללוה עד לאחר זמן  
וכשמלא החוקק לבא לב"ד ומכריזין  
שיש לאן קרקע למכור כדלמרינן  
בערכין (דף כא): ואם נא זה וקייבלה  
ביותר ממה ששמוה אחרים מוסרינן  
זמנה נירו לאחר שלכו ימי הכרה  
וזמנתם ערכין מפרש כמה ימים  
מכריזין ב"פ שום היתומים (שם) ועי'  
דשלמו הן יומי הוי פירי דלוה:  
בבא מציעא (א) השוכר פ"ט מחכירו. ועמד  
שוכר והשאלה לאחר לעשות בה ימי  
שכירותו: ישבע השוכר. למשכיר:  
שמשפ כדרכה. ופטור שהשוכר אינו  
חייב באונסין: והשואל. שהוא חייב  
באונסין משלם לשוכר: גמ' כשנוטה.  
שואל נשבע למשכיר: להפסיד דעתו.  
שלא יאמר פשעת כה: פעמים  
שהבעלים. המסרינן הראשונים:  
משלמין. לשוכר זה כמה פרות על  
פרה זו לפי דברי משנתנו יש שיהו  
כולם שלו ויש שיעשה בהם ימי  
שכירותו ויחזירם: ליה אגרה מיניה  
מאש יומי והדר שיילה מיניה פשעין  
יומי וכו'. ראונו ששכר פרה משמעון  
שיעשה שאלו מלאכה מאה יום וזכר  
שמעון ואמר לו עשה עמי משמעון  
והשאלתי אותה תשעים יום מן המאה  
ששכרת ולאחר תשעים אחזירנה  
לך לעשות אלנך י' ימים להשלים  
המאה וכן עשה יש כאן דין המשמעון  
דמנן השוכר פרה ממכירו והשאלה  
לאחר בתוך ימי שכירותה דמה לי  
בעלים ומה לי אחר אם מתה אלל  
שאלה הכי שוכר פטור כשנוטה  
והשואל משלם לשוכר חזר ראונו וזכר  
אללו ואמר לו השכירה לי מתשעים  
יום שהיא שאלה צריך ממני ואשתעבד בה שמונים יום וטול שכרך  
וכן עשה היה צדוקת שאלתו על שמועון כאלו השכירה  
לאחר שהרי טעול שכרו וכל הגאה שלו ואם היתה מתה אלל  
ראונו היה ראונו פטור כשנוטה ושמעון משלם לו פרה אחת  
ששאל ממנו והוא חייב באונסים ופרה אחרת לעשות אללו עשרה  
ימים להשלים המאה חזר שמעון ושאלה ממנו שבעים יום מן  
השמונים שכרה ממנו על מנת שיחזירנה לו ויעשה בה עשרה  
ימים להשלים השמונים של שכירות השני ואם היתה מתה בתוך  
שבעים יום הללו הרי יש כאן דין השני דין הראשון וישבע  
ראונו שמתה כדרכה ושמעון השואל משלם לו ד' פרות שמי  
תמלעות לו כשנצל שמי פרות שאלות שהשאלו ראונו ונפסע זה  
כאלו מתו שמיין שהרי אין פרותו בעין שהשאלו כראשון דנימא  
הרי החזיר לו פרותו חזר שמועון משלם לו עכשיו צדוקתו תשלומין  
צאה לידו והרי יש לו עליו שמי תביעות על שמי שאלות ושמי  
תביעות על שמי שכירות לעשות אללו עשרים יום: ומכר חזר  
במקום הראשונה תחת שמי השאלות ותהא שלו וחתה ימכרו לו  
לעשות בה עשרים יום: מי איפא לפרה בעינא דנימא הכי. אילו היתה קיימת היה פטור לגמרי אלל שיעשה בה עשרים יום עכשיו שמתה  
נא עליו צדוקתו תשלומין שואל לשוכר על שמי תביעות: מר בר רב אשי ק"ל כחלקפתא דרב אחא מרפתי: שום שאלה אחת היא. דכיון  
דחדא פרה הואי אלל שמתה שוכר שהשאל הוא בא עליו שמי שאלות פרה אחת אינן אלל אחת: פעמים ששניהם כחטאם. אמתיתין  
קאי. השוכר והשואל נשבעו לשקר ולא כפרו ממון והרי הן בשבעות ביטוי וקרנן של חטאת כדכתיב בויקרא (א) נפש כי בשבע וגו' (ד):

רבא אמר פכי שלמו ימי אכרופא. וז"ל שהיה הנושא (כחובות)  
דף קד: וס' ד"ה ה"ג) דלמר רבא אחי אדרכתא והתם  
רבא גרסינן מלאמר והא מר הוא דלמר אחריות טעות סופר הוא  
והיינו רבא דפסיק כן לעיל בפ"ק  
אדרכתא דאי שפיר כמינא היה גבי  
מיומא דאכרופא ואיך דגרסי  
בשמעתין רבא אמר ממי מעל  
אדרכתא ליהודי וכתר הכי רבא ולפי  
זה אחי טפי כפשיטות היה להנושא  
והקדים רבא לנכסי ורבה משום  
לדרכתא קודם לאכרופא ודברי  
אבי דלמר עדיו בחסותא וזין לו  
מיושב טפי לשנות פה דברי  
רבא מקודם:  
תחזור פרה אכרופא הראשונים.  
אין אמת משום דל"ל  
משכיר לשוכר פרמי גבך דהשואל  
שילם דמיה דנכ"פ השואל (לקמן דף ז):  
וטע' זעי רמי בר חמא בעל נכסין  
אשמו שוכר הו או שואל הו היכא  
דאגרה פרה מעלמא ואינימא אגביה  
דנכנן ודאי בעלמא פטור משום  
דלשמו עמו נמלאכמו והויא שאלה  
בבעלים (א) ואשה חייבת דין שוכר) כי  
מצעי לך אגביה דר' יוסי שואל הו  
להתחייב לבעלים הראשונים נמתה  
כדרכה או שוכר הו ופטור והשאל  
החס כיון דלנכנן הנעל פטור מן  
השמה משום דהו שאלה בבעלים לא  
יחייב נמי לר' יוסי לבעלים  
הראשונים אלל טעמא דרבי יוסי הו  
משום דסכר דשוכר לא קני אלל  
כשנוטה ומשכיר ואמר לו דל אמת  
ודל שנועמן ומשמעתיא דינא כדאי  
שאל ואפילו אם יש עדים שמתה  
כדרכה דאין השוכר צריך לישבע  
מיינ לא קני לה אלל בהנחת עדים  
ויאמר לו אני פטור מבהנחת עדים  
ורבנן סברי דשוכר קני לה נמיתה  
ופליגי בדברי המקשה והמתוך שנמנ'  
וגראה אם המשכיר עלמו היה שם  
בשעת שמתה דא שואל שר' יוסי  
יודה לדברי רבנן דהתם ודאי קני  
לה נמיתה גרידא דהשאלה אין השוכר  
צריך לעשות כלום:  
(ה) אגרה ק' יום ושי"ה צ' יום.  
השאלה אם מתה שמו  
שמי פרות לשוכר אחת שמתה שלו  
ואחת שיעשה בה מלאכה י' ימים ויחזירנה למשכיר אלל אי שיליהו  
ק' יום לא יחייב לו רק אחת של שאלה:  
אגרה פ' יום. ה"מ למימר אגרה צ' יום אלל לפי שכשאלה  
הולך לפחות פוחת גם בשכירות ועי"ל דאי אגרה צ'  
יום דהיינו כל ימי השאלה הו כאלו נתן לו מעות לבעל השאלה  
כיון שאינה חוזרת לו לאחר השכירות להשלים ימי השאלה וא'  
הדר שיליה ע' יום לא יחייב רק אחת דשאלה ושכירות א"ק'  
יום וכן י"ל ברש"א דאי שיליה ק' יום דימי השכירות כאלו דיקש  
שמתנעל השכירות ולא יחייב כלום ומתני' דהשוכר הו בעלים  
דשואל לרבנן לא ימיייר שלא שאל כל ימי השכירות אחי שפיר  
דלאחר ימי השאלה תחזור לשוכר ואפילו אם השאלה ונפסע זה  
השכירות מ"מ כיון שהיא באחריות השוכר מגניבה ואבדיה ופשיעה  
אם היה עם השואל כמלאכה דאי השואל פטור והשוכר חייב  
מקרי בעלים אלל הכא אי שיליה ק' יום השוכר פטור מכל דבר:  
שוכר

אגביה איהו בחובו פליגי בה רב אחא ורבינא  
חד אמר הדרה וחד אמר ילא הדרה מאן  
דאמר לא הדרה סבר האי זבני מעליא היא  
דהא מדעתא דנפשה אגביה ומאן דאמר  
הדרה סבר לא זבני מעליא הוא והאי  
דאגביה מדעתיה ולא אחא לדינא מחמת  
כיסופא הוא דאגביה ומאימתי אכיל פירי  
רבה אמר ממי אדרכתא ליהודי אביי  
אמר עדיו בחסותא וזין לו רבא אמר ימכי  
שלימו ימי אכרופא: מתני' השוכר פרה  
מכריזו והשאלה לאחר ומתה כדרכה ישבע  
השוכר שמתה כדרכה והשואל ישלם  
לשוכר א"ר יוסי יכרעז הלה עושה סחורה  
בפרתו של חבירו אלא תחזור פרה לבעלים:  
גמ' א"ל רב אדי בר אבין לאביי מכרי  
שוכר במאי קני להאי פרה בשכורה ונימא  
ליה משכיר לשוכר דל אמת ודל שבועתך  
ואנא משתעינא רבא בהדי שואל א"ל מי  
סברת שוכר בשכורה הוא דאקני לה  
סברת מיתה הוא דקני ושכורה כדו להפסיד  
דעתו של בעל הבית א"ר זירא פעמים  
שהבעלים משלמין כמה פרות לשוכר היכי  
דמי אגרה מיניה מאה יומי והדר שיילה  
מיניה תשעין יומי הדר אגרה מיניה תמנן  
יומי והדר שיילה מיניה שבעין יומי ומתה  
בתוך ימי שאלתה דאכל שאלה ושאלה  
מיוחייב חדא פרה א"ל רב אחא מדיפתי  
לרבינא מדאי חדא פרה הוא עיילה ואפקה  
אפקה משכירות ועיילה לשאלה אפקה  
משאלה ועיילה לשכירות א"ל ומי איתא  
לפרה בעינא דנימא ליה הכי מר בר רב  
אשי אמר אין לו עליהן אלא שתי  
פרות חדא דשאלה וחדא דשכירות שום  
שאלה אחת היא ושום שכירות אחת  
היא דשאלה קני לגמרי דשכירות עבד  
בה ימי שכירותיה ומיהדר ליה למרה  
אמר ר' ירמיה פעמים ששניהם בחסותא  
פעמים

י"ס שהיא שאלה צריך ממני ואשתעבד בה שמונים יום וטול שכרך  
וכן עשה היה צדוקת שאלתו על שמועון כאלו השכירה  
לאחר שהרי טעול שכרו וכל הגאה שלו ואם היתה מתה אלל  
ראונו היה ראונו פטור כשנוטה ושמעון משלם לו פרה אחת  
ששאל ממנו והוא חייב באונסים ופרה אחרת לעשות אללו עשרה  
ימים להשלים המאה חזר שמעון ושאלה ממנו שבעים יום מן  
השמונים שכרה ממנו על מנת שיחזירנה לו ויעשה בה עשרה  
ימים להשלים השמונים של שכירות השני ואם היתה מתה בתוך  
שבעים יום הללו הרי יש כאן דין השני דין הראשון וישבע  
ראונו שמתה כדרכה ושמעון השואל משלם לו ד' פרות שמי  
תמלעות לו כשנצל שמי פרות שאלות שהשאלו ראונו ונפסע זה  
כאלו מתו שמיין שהרי אין פרותו בעין שהשאלו כראשון דנימא  
הרי החזיר לו פרותו חזר שמועון משלם לו עכשיו צדוקתו תשלומין  
צאה לידו והרי יש לו עליו שמי תביעות על שמי שאלות ושמי  
תביעות על שמי שכירות לעשות אללו עשרים יום: ומכר חזר  
במקום הראשונה תחת שמי השאלות ותהא שלו וחתה ימכרו לו  
לעשות בה עשרים יום: מי איפא לפרה בעינא דנימא הכי. אילו היתה קיימת היה פטור לגמרי אלל שיעשה בה עשרים יום עכשיו שמתה  
נא עליו צדוקתו תשלומין שואל לשוכר על שמי תביעות: מר בר רב אשי ק"ל כחלקפתא דרב אחא מרפתי: שום שאלה אחת היא. דכיון  
דחדא פרה הואי אלל שמתה שוכר שהשאל הוא בא עליו שמי שאלות פרה אחת אינן אלל אחת: פעמים ששניהם כחטאם. אמתיתין  
קאי. השוכר והשואל נשבעו לשקר ולא כפרו ממון והרי הן בשבעות ביטוי וקרנן של חטאת כדכתיב בויקרא (א) נפש כי בשבע וגו' (ד):

א) נהלא דליל רבא ועי'  
פסיק דיה רבא.  
ב) לפטוי נכמי ימי טען  
שמתה כדרכה ואחרי נחנס  
וכי אפלי דכתיב ה' י' נ'  
אחרת נכמי י' ועי'.